

การสร้างตัวแปลภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย

นายอติศร กรุงเกษม

ศูนย์วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาศึกกรรมคอมพิวเตอร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-853-1

009226

22178090

A CONSTRUCTION OF THAI-LANGUAGE COMPILER

Mr. Adisorn Krungkasem

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Computer Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-853-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างตัวแปลภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย

โดย

นายอดิศร กรุงเกษม

ภาควิชา

วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายวีระชาติ วหาวิศวัล

อาจารย์ ดร. ยรรยง เต็งอำนวย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สมชาย ภูมิธรรม ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สมชาย ภูมิธรรม ..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเมธ วัชระชัยสุรพล)

สมชาย ภูมิธรรม ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ไกรวิชิต ตันติเมธ)

สมชาย ภูมิธรรม ..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ยรรยง เต็งอำนวย)

สมชาย ภูมิธรรม ..... กรรมการ

(นาย วีระชาติ วหาวิศวัล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างตัวแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย

ชื่อนิสิต นายอติศร กรุงเกษม

อาจารย์ที่ปรึกษา นายวีระชาติ วหาวิศวัล

อาจารย์ ดร.ยรรยง เต็งอำนวย

ภาควิชา วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

ภาษาคอมพิวเตอร์ที่มีใช้อยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันนี้มีวากยสัมพันธ์ เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดข้อจำกัดสำหรับผู้ใช้งานกลุ่มที่ไม่สัมภัติภาษาอังกฤษ จึงมีผลทำให้การเขียนโปรแกรมบน เครื่องคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ด้วย เหตุดังกล่าวและเพื่อเป็น การเสริมสร้างและปลูกฝังเอกลักษณ์ การใช้ภาษาไทยผนวกไปกับวิชาการที่ได้มาจากการค่า- ประเทศ การวิจัยนี้จึงทำการสร้างตัวแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย

การวิจัยนี้ประกอบด้วยสองขั้นตอน ขั้นแรกจะทำการออกแบบภาษาคอมพิวเตอร์- ภาษาไทยที่มีคำสั่ง เป็นคำสั่งภาษาไทย และตัวอักษรที่ใช้ในโปรแกรมจะ เป็นอักษรไทย ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทยนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ส่องส่วน คือ ส่วนข้อมูลและส่วนคำสั่ง และ โปรแกรมที่ เชื่อมตัวภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทยจะ เป็นแบบโปรแกรมโคลงสร้าง ขั้นต่อ- มา เป็นการสร้างตัวแปลงภาษา เพื่อแปล โปรแกรมดิบที่ เชื่อมตัวภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย เป็นผลลัพท์ไปสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงาน ตัวแปลงภาษาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ตัวแปล- ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย ซึ่งแปล โปรแกรมดิบให้เป็นรหัสระหว่างกลาง และตัวแปลคำสั่ง รหัสระหว่างกลางซึ่งทำการประมวลผลตามรหัสระหว่างกลางบน เครื่องคอมพิวเตอร์

การวิจัยนี้ยังใช้เป็นแนวทางพัฒนาการใช้ภาษาไทยสำหรับ เครื่องคอมพิวเตอร์ คำสั่งภาษาไทยที่ออกแบบขึ้นนี้สามารถใช้เป็น เครื่องมือ เชื่อมโปรแกรมทางด้านซอฟแวร์ประยุกต์ ภาษาไทย และนำไปใช้พัฒนาซอฟแวร์ระบบที่ เป็นภาษาไทย เช่น ระบบปฏิบัติการภาษาไทย เป็นต้น

Thesis Title   A Construction of Thai-language Compiler

Name   Mr. Adisorn Krungkasem

Thesis Advisors   Mr. Werachat Wahawisan

                      Dr. Yunyong Teng-amnuay

Department   Computer Engineering

Academic Year   1985

ABSTRACT

All computer languages, which are widely used in Thailand, are based on English. Therefore, only people who are fluent in English can use the computer effectively. This has limited computer usage in Thailand. This research is aimed at increasing the opportunity for people who do not understand English and to encourage the usage of Thai-language in the construction of software.

The research composes of two portions. The first portion is the design of a Thai computer language that has instructions and characters in Thai. This language composes of two main parts, the data and the actions or statements. The language is also structured. The second portion of the research is the construction of a translator or compiler for this language. The translation process consists of two parts : a Thai computer language compiler which translates the source program into intermediate codes, and

an intermediate-code interpreter which executes the intermediate-code program on the target computer.

This research can be used as a tool for developing Thai-language computers. The Thai-instruction set can be used in writing application software. Development of system software in Thai such as Thai operating systems, can also benefit from the result of this research.

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ เพราะได้รับคำแนะนำ และแนวทางการวิจัย จาก อาจารย์วีระชาติ วหาวิศาล และอาจารย์ ดร.ยรรยง เดึงอันวย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่านที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเป็นรูป เล่ม จึงขอกราบขอบคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ไกรวิชิต ดันติเมธ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเมธ วัชระชัยสุรพล ที่ได้กรุณาติดตามความก้าวหน้าและให้คำแนะนำ ขอขอบคุณ อาจารย์บุญชัย ไสวราภรณ์ชากุล ที่ได้ให้ความคิดริเริ่ม คำแนะนำ และช่วยจัดเตรียมซอฟแวร์ที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณ คุณสมศักดิ์ ยศสมบัติ คุณวิเลิศ เลิศบัณฑิตกุล คุณสมบูรณ์ ชนกประสิทธิ์ และคุณนารถดา จันทร์ใจวงศ์ ที่ได้ช่วยจัดทำสังงานประกอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ คุณดวงพร บุราคม ที่ได้กรุณาช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณเบญจวรรณ อัครโขติกวนิชย์ อาจารย์วันทนีย์ คำรงชัย คุณสุชาวดี บุญไสรรสกิตย์ เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ และได้ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาช่วยพิจารณาให้คำแนะนำในการตรวจทานแก้ไข และอนุมัติฉบับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีมา ณ ที่นี่ด้วย

กิตติกรรม
บุพางค์กรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ๙

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๑

กิตติกรรมประกาศ ๗

รายการตราสารประกอบ ๘

รายการผังงานประกอบ ๙

รายการรูปประกอบ ๙

บทที่

1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4	ขั้นตอนการวิจัย.....	5
1.5	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
1.6	โครงสร้างของวิทยานิพนธ์.....	5
2	ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	7
2.1	บทนำ.....	7
2.2	อักษรร่วม.....	8
2.2.1	ตัวอักษรจะ.....	9
2.2.2	คำ.....	9
2.2.3	คำทั่วไป.....	10

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3 องค์ประกอบของภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	13
2.4 ข้อมูล.....	15
2.4.1 เลขจำนวนเต็ม.....	16
2.4.2 เลขจำนวนจริง.....	17
2.4.3 ตรรก.....	18
2.4.4 ตัวอักษร.....	18
2.4.5 สายตัวอักษร.....	19
2.5 การดำเนินการ.....	19
2.5.1 การดำเนินการคำนวณ.....	20
2.5.2 การดำเนินการเปรียบเทียบ.....	22
2.5.3 การดำเนินการทางตรรก.....	24
2.6 นิพจน์.....	26
2.6.1 นิพจน์เลขคณิต.....	26
2.6.2 นิพจน์เปรียบเทียบ.....	27
2.6.3 นิพจน์ตรรก.....	28
2.6.4 ลำดับการทำงานของการดำเนินการในนิพจน์....	28
2.7 แผนแบบและองค์ประกอบของโปรแกรม.....	31
2.7.1 ส่วนหัวโปรแกรม.....	31
2.7.2 ส่วนการนิยามหรือส่วนกำหนดชื่อและชนิดตัวแปร.	31
2.7.3 ส่วนปะโยกคำสั่ง.....	34
2.8 ตัวอย่างประกอบ.....	52
2.9 สรุป.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 การสร้างตัวแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	57
3.1 บทนำ.....	58
3.2 เล็กซิเคิล แอนนาไลซ์เซอร์หรือสแกนเนอร์.....	59
3.3 ส่วนการวิเคราะห์ภาษาโดยสัมพันธ์หรือพาสเซอร์.....	100
3.4 โปรแกรมชี้ແມນຕິກໍ່ หรือส่วนการสร้างรหัสระหว่างกลาง.....	194
3.5 ตัวแปลงคำสั่งรหัสระหว่างกลาง.....	277
3.6 การประมวลผล กីឡាកូនីដុលាត.....	317
3.7 สรุป.....	325
4 สรุป และข้อเสนอแนะ.....	328
4.1 สรุป.....	328
4.2 ข้อเสนอแนะ.....	330
เอกสารอ้างอิง.....	332
ภาคผนวก.....	333
ก ไวยากรณ์ของภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	333
ข แบบแผนทางภาษาโดยสัมพันธ์.....	339
ค ข้อความแสดงความมิตรภาพ.....	348
ง รายละเอียดโปรแกรมตัวแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	352
จ ตัวอย่างโปรแกรมที่เขียนในภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	403
ฉ คำศัพท์.....	405
ช รายละเอียดเพิ่มเติมของตัวแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย ที่ได้สร้างขึ้นในการวิจัยนี้.....	414
ประวัติผู้เขียน.....	417

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
2.1 ผลลัพธ์ของการดำเนินการทางตรรก.....	25
2.2 ตารางแสดงลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ, ชนิดของข้อมูล และผลลัพธ์ของการดำเนินการ.....	29
3.1 แสดงรายละเอียดชนิดของโทเกน.....	67
3.2 แสดงรหัสดำเนินการ ความหมาย รูปแบบคำสั่งและการเก็บ ผลลัพธ์ของคำสั่งรหัสระหว่างกลางประเทกการดำเนินการ เลขคณิต	197
3.3 แสดงรหัสดำเนินการ ความหมาย รูปแบบคำสั่งและการเก็บ ผลลัพธ์ของคำสั่งรหัสระหว่างกลางประเทกการเปรียบเทียบ	198
3.4 แสดงตัวดำเนินการ ความหมาย และรูปแบบคำสั่งรหัส- ระหว่างกลางประเทกคำสั่งควบคุม	198
3.5 แสดงรหัสดำเนินการ ความหมาย และรูปแบบคำสั่งและการ เก็บผลลัพธ์ของคำสั่งรหัสระหว่างกลางประเทกการดำเนิน- การทางตรรก	199
3.6 แสดง เลขที่ที่แทนฟังก์ชัน ชื่อของฟังก์ชันและความหมาย	200
3.7 แสดงรหัสดำเนินการ ความหมาย ของคำสั่งรหัสระหว่าง- กลางกลุ่มคำสั่งที่ใช้ประกอบ	201

รายการผังงานประกอบ

ผังงานที่

หน้า

3.1	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม 'สแกนเนอร์' หรือโปรแกรม 'GETTOKEN'	69
3.2	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'อ่านข้อมูล บรรทัดใหม่' หรือโปรแกรม 'NEW-LINE'	75
3.3	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'จำนวนเลข' หรือโปรแกรม 'NUMERIC'	76
3.4	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'สัญลักษณ์' หรือโปรแกรม 'SYMBOLIC'	80
3.5	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'ชื่อตัวแปร' หรือโปรแกรม 'IDENTIFIER'	90
3.6	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'เปลี่ยนเป็น ตัวเลขอารบิค' หรือโปรแกรม 'CONVERT-NUMERIC'	94
3.7	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'สัญลักษณ์ พิเศษ' หรือโปรแกรม 'SPECIAL-CHAR'	94
3.8	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'เติมตาราง' หรือโปรแกรม 'FILL-TABLE'	95
3.9	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'ข้อผิดพลาด' หรือโปรแกรม 'SError'	99
3.10	แสดงขั้นตอนการทำงานของพารเซอร์	114
3.11	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม 'พารเซอร์' หรือโปรแกรม 'PARSER'	131

รายการผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่	หน้า
3.12 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ส่วนหัวโปรแกรม' หรือโปรแกรม 'PROG-HEAD'.....	132
3.13 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ส่วนตัวโปรแกรม' หรือโปรแกรม 'PROG-BODY'.....	134
3.14 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ส่วนการนิยาม' หรือโปรแกรม 'DCL-PART'.....	135
3.15 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ชุดนิยามตัวแปร' หรือโปรแกรม 'VAR-STMT'.....	136
3.16 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เริ่มต้น-สิ้นสุด' หรือโปรแกรม 'BEG-END-STMT'.....	141
3.17 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ชุดของประโยค- คำสั่ง' หรือโปรแกรม 'STMT-LIST'.....	144
3.18 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ประโยคคำสั่ง' หรือโปรแกรม 'STMT'.....	145
3.19 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'การกำหนดค่า' หรือโปรแกรม 'ASSIGNMENT'.....	147
3.20 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'นิพจน์' หรือโปรแกรม 'EXPRESS'.....	149
3.21 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'นิพจน์ส่วนเหลือ' หรือโปรแกรม 'EXPRESSES'.....	150
3.22 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'นิพจน์ส่วนย่อย' หรือโปรแกรม 'TERM'.....	151
3.23 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'นิพจน์ย่อยส่วน- เหลือ' หรือโปรแกรม 'TERMS'.....	152

รายการผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่

หน้า

3.24	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ตัวประกอบ' หรือโปรแกรม 'FACTOR'.....	154
3.25	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ตัวประกอบ- ส่วนเหลือ' หรือโปรแกรม 'FACTORS'.....	155
3.26	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ตัวประกอบ- ย่อย' หรือโปรแกรม 'SUBFACT'.....	157
3.27	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ตัวประกอบ- ย่อยส่วนเหลือ' หรือโปรแกรม 'SUBFACTS'.....	158
3.28	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'พจน์' หรือโปรแกรม 'PART'.....	160
3.29	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ถ้า-แล้ว' หรือโปรแกรม 'IF-STMT'.....	167
3.30	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'หรือไม่ก็' หรือโปรแกรม 'ELSE-PT'.....	169
3.31	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'วนท่า' หรือโปรแกรม 'LOOP-STMT'.....	171
3.32	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เมื่อ-ออก' หรือโปรแกรม 'WHEN-STMT'.....	174
3.33	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'อ่าน' หรือโปรแกรม 'READ-STMT'.....	176
3.34	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ชุดการอ่าน' หรือโปรแกรม 'READ-LIST'.....	179
3.35	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'พิมพ์' หรือโปรแกรม 'WRITE-STMT'.....	181

รายการผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่		หน้า
3.36	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ชุดการพิมพ์' หรือโปรแกรม 'WRITE-LIST'.....	183
3.37	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'พิมพ์ข้อมูล' หรือโปรแกรม 'WRITE-OUT'.....	184
3.38	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'พิมพ์ส่วนเหลือ' หรือโปรแกรม 'WRITE-TAIL'.....	185
3.39	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เก็บเครื่อง- หมายการดำเนินการ' หรือโปรแกรม 'PUSH-OPT'.....	186
3.40	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เก็บตัวถูกระทำ' หรือโปรแกรม 'PUSH-OPR'.....	187
3.41	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ดึงเครื่องหมาย- การดำเนินการ' หรือโปรแกรม 'POP-OPT'.....	188
3.42	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ดึงตัวถูกระทำ' หรือโปรแกรม 'POP-OPR'.....	189
3.43	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'แทรกตาราง' หรือโปรแกรม 'INSERTTAB'.....	190
3.44	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ข้อผิดพลาด' หรือโปรแกรม 'ERROR'.....	193
3.45	แสดงขั้นตอนการทำงานทั่ว ๆ ไปของโปรแกรมซีเมนติกซ์...	209
3.46	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัส' หรือโปรแกรม 'CODE'.....	221
3.47	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสโปรแกรม' หรือโปรแกรม 'PROLOGUE-EMIT'.....	226

รายการผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่		หน้า
3.48	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสสีน้ำเงิน'	
	หรือโปรแกรม 'EPILOGUE-EMIT'.....	226
3.49	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสแล้ว'	
	หรือโปรแกรม 'THEN-CODE-EMIT'.....	227
3.50	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสหรือไม่ก็'	
	หรือโปรแกรม 'ELSE-CODE-EMIT'.....	228
3.51	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสหลังคลา'	
	หรือโปรแกรม 'PIF-CODE-EMIT'.....	229
3.52	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสวนท่า'	
	หรือโปรแกรม 'LOOP-CODE-EMIT'.....	230
3.53	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสสีน้ำเงิน-วนท่า' หรือโปรแกรม 'ENDLOOP-CODE-EMIT'.....	231
3.54	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัส เมื่อ-ออก' หรือโปรแกรม 'EXIT-CODE-EMIT'.....	231
3.55	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสอ่าน'	
	หรือโปรแกรม 'READ-CODE-EMIT'.....	233
3.56	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสพิมพ์'	
	หรือโปรแกรม 'WRITE-CODE-EMIT'.....	234
3.57	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสมาก'	
	หรือโปรแกรม 'ADD-CODE-EMIT'.....	235
3.58	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสลบ'	
	หรือโปรแกรม 'SUB-CODE-EMIT'.....	236
3.59	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสคูณ'	
	หรือโปรแกรม 'MULT-CODE-EMIT'.....	237

รายการผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่		หน้า
3.60	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสหาร' หรือโปรแกรม 'DIV-CODE-EMIT'.....	238
3.61	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสยกกำลัง' หรือโปรแกรม 'EXP-CODE-EMIT'.....	239
3.62	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสกำหนดค่า' หรือโปรแกรม 'ASSIGN-CODE-EMIT'.....	240
3.63	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'ตรวจสอบชนิดทางเลขคณิต' หรือโปรแกรม 'ARITH-CHK-TYPE'.....	242
3.64	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสเท่ากับ' หรือโปรแกรม 'EQU-CODE-EMIT'.....	244
3.65	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสไม่เท่ากับ' หรือโปรแกรม 'NEQ-CODE-EMIT'.....	245
3.66	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสน้อยกว่า-เท่ากับ' หรือโปรแกรม 'LEQ-CODE-EMIT'.....	246
3.67	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสมากกว่า-เท่ากับ' หรือโปรแกรม 'GEQ-CODE-EMIT'.....	247
3.68	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสน้อยกว่า' หรือโปรแกรม 'LSS-CODE-EMIT'.....	248
3.69	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสมากกว่า' หรือโปรแกรม 'GTR-CODE-EMIT'.....	250
3.70	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'ตรวจสอบชนิดการเปรียบเทียบ' หรือโปรแกรม 'REL-CHK-TYPE'.....	251
3.71	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่ออย 'รหัสไม่' หรือโปรแกรม 'NOT-CODE-EMIT'.....	253

รายงานผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่	หน้า
3.72 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสแล็ป'	
หรือโปรแกรม 'AND-CODE-EMIT'.....	255
3.73 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสทรีอ'	
หรือโปรแกรม 'OR-CODE-EMIT'.....	258
3.74 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'รหัสณีเสธ'	
หรือโปรแกรม 'NEG-CODE-EMIT'.....	260
3.75 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ตั้งตัวแปร-ชนิดชั่วคราว' หรือโปรแกรม 'GET-TEMP'.....	263
3.76 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'ปลดปล่อย-ตัวแปรชนิดชั่วคราว' หรือโปรแกรม 'FREE-TEMP'.....	264
3.77 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เปลี่ยนเป็น-ตัวอักษร' หรือโปรแกรม 'CHG-TO-STR'.....	262
3.78 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'สร้างรหัส'	
หรือโปรแกรม 'EMIT'.....	265
3.79 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'หาชนิด'	
หรือโปรแกรม 'FIND-TYPE'.....	268
3.80 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เติมตาราง-ข้อมูล'	
หรือโปรแกรม 'FILL-STORAGE'.....	271
3.81 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'สร้างโปรแกรมรหัสระหว่างกลาง'	
หรือโปรแกรม 'EMIT-ALL'.....	273
3.82 แสดงขั้นตอนการทำงานของฟังก์ชัน 'เปลี่ยนเป็นเลข-จำนวนเต็ม'	
หรือฟังก์ชัน 'CONV-INT'.....	275
3.83 แสดงขั้นตอนการทำงานของฟังก์ชัน 'เปลี่ยนเป็นเลข-จำนวนจริง'	
หรือฟังก์ชัน 'CONV-REAL'.....	276

รายงานผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่		หน้า
3.84	แสดงขั้นตอนการทำงานของตัวแปลคำสั่งรหัสระหัวกลาง....	284
3.85	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม 'ตัวแปลคำสั่ง' หรือโปรแกรม 'INTERPRETER'.....	292
3.86	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'เดรีมสตานะ- แรกเริ่ม' หรือโปรแกรม 'INITIAL'.....	295
3.87	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'อ่าน' หรือโปรแกรม 'READ-PROC'.....	296
3.88	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งบวก' หรือโปรแกรม 'ADDRTN'.....	297
3.89	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งลบ' หรือโปรแกรม 'SUBRTN'.....	299
3.90	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งคูณ' หรือโปรแกรม 'MULRTN'.....	301
3.91	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งหาร' หรือโปรแกรม 'DIVRTN'.....	303
3.92	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งยก- กำลัง' หรือโปรแกรม 'EXPRTN'.....	305
3.93	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งและ' หรือโปรแกรม 'ANDRTN'.....	307
3.94	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งหรือ' หรือโปรแกรม 'ORRTN'.....	307
3.95	แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งไม่' หรือโปรแกรม 'NOTRTN'.....	308

รายงานผังงานประกอบ (ต่อ)

ผังงานที่	หน้า
3.96 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งเคลื่อนย้าย' หรือโปรแกรม 'MOVRTN'	309
3.97 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งชนเสธ' หรือโปรแกรม 'NEGRTN'	310
3.98 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งไปทำเมื่อ- ศูนย์' หรือโปรแกรม 'JZRTN'	311
3.99 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งไปทำเมื่อ- มีตัวทดสอบ' หรือโปรแกรม 'JCRTN'	311
3.100 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งไปทำ' หรือโปรแกรม 'JMPRTN'	312
3.101 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งเปรียบเทียบ' หรือโปรแกรม 'CMPRTN'	313
3.102 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งทดสอบ' หรือโปรแกรม 'LTRTN'	314
3.103 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งพังก์ชัน' หรือโปรแกรม 'CSPRTN'	315
3.104 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย 'คำสั่งไปทำเมื่อ- ตระกูลเป็นจริง' หรือโปรแกรม 'TESTRTN'	316

รายการรูปประกอบ

หัว	หน้า
1.1 การแปลภาษา.....	2
1.2 การแปลภาษาโดยใช้รหัสระหว่างกลาง.....	3
1.3 การใช้ตัวแปลคำสั่งรหัสเทียมเพื่อจำลองการทำงาน.....	3
2.1 แสดงโครงสร้างภายในบล็อก.....	8
2.2 องค์ประกอบของภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	14
3.1 โปรแกรมที่ทำการแปลภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาไทย.....	59
3.2 สแกน เนอร์.....	60
3.3 แสดงรายการในตารางคำสำคัญ.....	63
3.4 รายการในตารางชื่อตัวแปร.....	64
3.5 ตัวอย่างการใช้งานตารางชื่อตัวแปรร่วมกับบูล.....	65
3.6 รายการในตารางจำนวนเลข.....	65
3.7 รายการในตารางคำคงที่ตัวอักษร.....	66
3.8 แสดงข้อมูล 1 รายการในสแตด เครื่องหมายการดำเนินการ.....	111
3.9 แสดงข้อมูล 1 รายการในสแตดตัวถูกกระทำ.....	111
3.10 แสดงรายการในตารางเก็บคำสั่งรหัสระหว่างกลาง.....	282
3.11 รูปแสดงประกอบคำอธิบายข้อผิดพลาดของประโยชน์คำสั่ง แบบอ เนกราบทประโยชน์.....	320